

VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASKYSELY 2017

Perheet ovat vastanneet kyselyyn sähköisellä lomakkeella keväällä 2017. Kyselyyn vastasi 152 huoltajaa, mikä on 33 vastausta vähemmän kuin viime vuonna. Vastausprosentti on pudonnut vuoden 2015 tasosta huomattavasti. Tällöin oli mahdollista vastata sekä sähköisesti että paperilomakkeella ja vastausprosentiksi tuli 27,73. Vuoden 2017 asiakaskyselyn vastausprosentti on 7,82 %. Perhepäivähoidosta asiakaskyselyyn on vastannut 13 huoltajaa.

Asiakaskyselyn kysymyksistä suurin osa on monivalintakysymyksiä asteikolla 1-5. Lisäksi vastaajat ovat voineet kirjoittaa avoimesti kommentteja ja kehittämiskohteita.

Laadun arvioinnin keskiarvon, vuoden 2017 sitovan tavoitteen mukaan, tulee olla vähintään 4,2. Koko kyselyn tulosten KA=4,37. Vastausten nostamat vahvuus- ja kehittämiskohteet on koottu keskiarvotaulukoiksi varhaiskasvatuksen laatuluokitukseen pohjautuen.

Kehittämiskohteiksi nostetaan väittämät, joiden kohdalla arvo on < 4,3. Vahvuuksia muodostavat väittämät, joiden arvo on vähintään = 4,3.

1. Yleisarvosana päivähoitopaikan laadusta

Kyselyn mukaan yleisvaikutelma varhaiskasvatuksesta on positiivinen (Taulukko 1). Tämä perheiden positiivinen näkemys välittyy asiakaskyselyn vastauksissa kautta linjan.

Asiakaskyselyssä useampi kysymys selvittää yleisvaikutelmaa perheiden käyttämästä päivähoitoyksiköstä. Yleisvaikutelman Ka= 4,6.

Yleisvaikutelma (Taulukko 1)

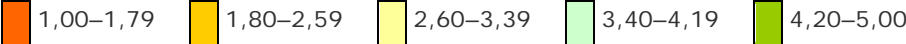
	N= 152
Päivähoitopaikan henkilökunta on ystävällistä.	4,60
Lapsellamme on hyvä olla varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.	4,80
Päivähoidon toiminta vastaa lapsemme ja perheemme toiveita ja tarpeita.	4,56
Yleisarvosana päivähoitopaikan laadusta.	4,50
Yhteenveto	4,60

2. Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen vahvuudet

Vahvuuksiksi nousseet väittämät kootaan keskiarvotaulukkoon, jossa KA on vähintään = 4,3. *Päivähoidon järjestämisen (puitetekijät) vahvuudeksi* on edelleen noussut vanhempien **tyytyväisyys** päivähoitopaikan **aukioloaikoihin**. Vanhemmista 96,1 % on sitä mieltä, että päivähoitopaikan aukioloajat vastaavat perheen tarpeita. Toinen puitetekijöiden vahvuus on **turvallisuus ja siisteys**. (Taulukko 2 alla).

Päivähoidon järjestäminen/ puitetekijät: Turvallisuus ja siisteys (Taulukko 2)	N = 152
Päivähoitopaikan ulkoilalueet ovat turvalliset.	4,60
Päivähoitopaikan sisätilat ovat turvalliset.	4,70
Päivähoitopaikka on yleisilmeeltään siisti ja puhdas.	4,60
Yhteenveto	4,63

Kotkan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on toimintakauden 2016-2017 aikana käytetty väistötiloja kahdella päivähoitoalueella. Väistö on koskettanut useampia yksiköitä erimittaisia jaksoja. Huhtikuussa 2017 on uusi yksikkö Kotkansaaren alueella otettu käyttöön.

Varhaiskasvatuksen ja vanhempien yhteistyössä (välilliset tekijät) vahvuus on lapsikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen ja sovittujen kasvatuseriaatteiden toteutuminen arjessa (Taulukko 3).

Yhteistyö varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa/ välilliset tekijät: Lapsen vasu (Taulukko 3)	N = 152
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilökunta keskustelee ja sopii huoltajien kanssa lapsen hoidosta, kasvatuksesta ja opetuksesta (Lapsen vasu/esiopetussuunnitelma lomake)	4,40
Huoltajien kanssa sovitut kasvatuseriaatteet ja -tavoitteet toteutuvat varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen arjessa.	4,30
Yhteenveto	4,35

Vanhempien tyytyväisyys yhteistyöhön on kyselyn tuottaman tiedon valossa parin viime vuoden aikana heikentynyt. Tulokseen voi yhtenä osasyynä olla vastaajamäärän huomattava väheneminen (2015 414 vastaajaa, 2016 187 vastaajaa, 2017 152 vastaajaa). Osa yhteistyöhön liittyvistä tehtävistä on varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden kautta tullut velvoittavaksi (esim. lapsen varhaiskasvatussuunnitelma) ja tulevat sen myötä toteutumaan. Lisäksi uudet perusteet ohjaavat uudistamaan asiakaskyselyä, mutta myös vastaustapojen monipuolistaminen on paikallaan.

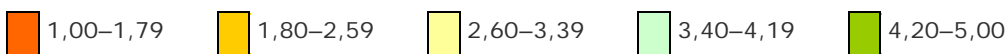
Avoimissa vastauksissa tuotiin esiin näkemys, jossa kuulumisten sisällöistä sopiminen, lapsen vasun laadinnan yhteydessä, on toimiva käytäntö ja kuulumiset toteutuvat sovitusti. Avoimissa vastauksissa huoltajat tuovat esiin epätietoisuuttaan varhaiskasvatuksen arjen toteutumisesta. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on yhä enemmän hyödynnetty perusopetuksen kanssa yhteistä Pedanet -alustaa. Tällä alustalla yksittäiset lapsiryhmät kertovat ja tiedottavat toiminnastaan. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet velvoittavat varhaiskasvatusta dokumentoimaan toimintaansa sekä järjestämään osallisuuden mahdollisuuksia lapsille ja huoltajille. Ammattikorkea Xamkin opiskelijat toteuttavat

opinnäytetyön osallisuudesta huoltajien kokemana. Opinnäytetyön kohderyhmä on kahden erikokoisen ja eri alueella toimivien päiväkotien huoltajat.

Asiakaskyselyssä väittämä ”Pidämme tärkeänä, että päivähoitopaikan henkilökunta keskustelee vanhempien luvalla 4-vuotiaan lapsen kehityksestä neuvolan terveydenhoitajan kanssa.” sai huoltajien vastausten pohjalta arvon 4,3. Tulos tukee näkökulmaa yhteistyön tärkeydestä ja kehittämisestä. Kehittämiseen on kuluvana vuonna tullut mukaan lapsi- ja perhepalveluiden työryhmätyöskentely. Se on osa maakuntien sosiaali- ja terveystuudistusta (SOTE).

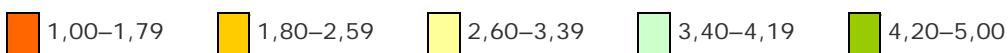
Varhaiskasvatuksen toteuttamisen (prosessitekijät) laatuluokan selkeä **vahvuus on**, aikaisempien vuosien mukaisesti, **varhaiskasvatuksen henkilökunnan taito tukea yhteisöllisyyteen kasvamista** (Taulukko 4).

Varhaiskasvatuksen toteuttaminen: Tuki yhteisöllisyyteen kasvamisessa (prosessitekijät), (Taulukko 4)	N= 152
Lapsia ohjataan toimimaan ryhmän jäsenenä, noudattamaan hyviä käytöstapoja ja ottamaan toiset huomioon.	4,7
Lapsia ohjataan huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista sekä ympäristöstä.	4,7
Henkilökunta rohkaisee lapsia omatoimisuuteen.	4,7
Yhteenveto	4,7

Tukemalla yhteisöllisyyteen kasvamista tuetaan samalla myös yksittäisen lapsen kasvua ja kehitystä. Asiakaskyselyssä nousee **vahvuudeksi** myös **lapsen kohtaaminen**. Vahvuutta kuvaavat väittämät on koottu alla olevaan taulukkoon (Taulukko 5).

Varhaiskasvatuksen toteuttaminen: Lapsen kohtaaminen (prosessitekijät), (Taulukko 5)	N= 152
Lapsen hoitoa koskevat yksilölliset tarpeet toteutuvat.	4,3
Lapset saavat päivähoito- ja esiopetuspaikassa läheisyyttä ja ymmärrystä.	4,3
Aikuiset ovat kiinnostuneita lasten ajatuksista ja kunnioittavat niitä.	4,4
Yhteenveto	4,3

Lapsen kokemuksia varhaiskasvatuksesta sekä vuorovaikutuksesta (vaikuttavuustekijät) kuvaavat väittämät ovat saaneet huoltajilta korkeita arvoja (4,5-4,7). Varhaiskasvatuksen **vahvuudeksi** nousevat **lapsen kokema turvallisuudentunne, kokemus muiden ihmisten suhtautumisesta, päivittäisen toiminnan mielekkyys ja leikkimahdollisuus** (Taulukko 6).

Varhaiskasvatus lapsen kokemana päivähoito- ja esiopetusyksikössä (vaikuttavuustekijä): Viihtyminen ja toiminta lapsiryhmässä (Taulukko 6)	N=152
Lapsemme tuntee, että kaverit ja kasvattajat pitävät hänestä	4,5
Lapsemme mielestä hänellä on turvallinen olo päivähoitopaikassa.	4,7
Lapsemme kokee toiminnan kiinnostavaksi ja riittävän haasteelliseksi.	4,5
Päivähoitopaikan tai esiopetuksen toiminta innostaa lastamme oppimaan uutta.	4,5
Varhaiskasvatus tukee lapsemme myönteistä kuvaa itsestään	4,5
Päivähoidossa lapsellamme on päivittäin mahdollisuus omaehtoiseen leikkiin.	4,6
Yhteenveto	4,5

Aiempien kyselyiden mukaisesti avoimissa vastauksissa nousee esiin se, että lasten kokemuksia on vaikea tietää, kun ei ole näkemässä toimintaa. Pedanetin laajempi hyödyntäminen toiminnan esille saattamisessa ja Kasvun kansioiden markkinoiminen huoltajille tukevat osaltaan heidän tietoisuuttaan toiminnasta ja lasten osallisuuden mahdollisuuksista.

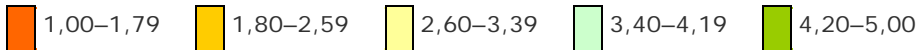
3. Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen kehittämiskohteet

Päivähoidon järjestäminen (puitetekijät) laatuluokassa ei nouse varsinaisia kehittämiskohteita. Avoimissa vastauksissa vanhemmat jonkin verran ottavat kantaa siihen, ovatko saaneet tiedon poikkeusjärjestelyistä riittävän ajoissa. Kuitenkin 92,7% vastaajista kokee saaneensa riittävän tiedon varahoitojärjestelyistä, kun lapsen päivä- tai perhepäivähoitokoti on suljettu. Jonkun verran huoltajat pohtivat henkilökuntamuutosten vaikutusta varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttamiseen.

Vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä (välilliset tekijät) kuvaavaan väittämään ”Tunnetta muutakin hoitopaikan henkilökuntaa kuin vain lapsemme oman ryhmän kasvattajia” 15,8% vastasi melko eri mieltä tai eri mieltä. Väittämän nostamaan tavoitteeseen pyritään toiminnassa vastaamaan mm. vakiintuneella nimeulojen käytöllä, yhdenvertaisella vanhempien kohtaamisella ns. ryhmärajoista riippumatta ja yksittäisen työntekijän koko työyksikköön kohdentuvalla työpanoksella.

Yhteistyössä kehittämiskohteena on myös, aiempia vuosia noudattaen, huoltajille suunnattu **tiedottaminen ja yksiköiden toiminnan näkyvyys**. Taulukkoon 7 on koottu tätä kuvaavat väittämät arvoineen. Avoimissa vastauksissa epäselvyys vasukeskustelujen merkityksestä, tiedon kulku sekä henkilökunnan aloitteellisuus päivittäisten kuulumisten kohdalla nähdään vaikuttavan yhteistyöhön.

Varhaiskasvatuksen ja vanhempien yhteistyö (välilliset tekijät). (Taulukko 7)	N=152
Lapsen kasvun kansio on vanhempien nähtävissä ja käytettävissä.	4,0
Saamme riittävästi tietoa lapsen päivästä.	4,2
Lapsemme kasvattaja on perehtynyt lapsen koti- ja kulttuuritaustaan.	4,1
Lapsen siirtyessä toiseen ryhmään, päivähoitopaikkaan tai kouluun keskustelevat molempien tahojen edustajat vanhempien luvalla lapsesta.	3,6
Yhteenveto	3,97

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa henkilökunta määrittellään vastuullisiksi yhteistyön käynnistämässä ja ylläpitämässä. Kasvun kansio -käytäntö (lapsen "portfolio") on yhteisesti kuvattu ja ohjeistettu Kotkan varhaiskasvatuksessa. Päivitetty kuvaus ja ohjeistus otetaan aiempaa selkeämmin osaksi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttamista.

Lisäksi yhteistyön **kehittämiskohteeksi nousee varhaiskasvatuksen antama tuki kodin kasvatustehtävälle**. Väittämän todentumisesta on 17,8 % (arvo 4,2) huoltajista ollut epätietoisia (Taulukko 8).

Saamme päivähoidon henkilökunnalta tukea kasvatustehtäväämme (Taulukko 8, N=152).

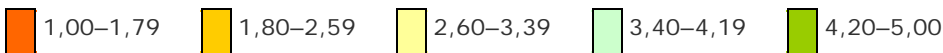
	Vastaus	Prosentti
1.	Täysin samaa mieltä	44,7%
2.	Melko samaa mieltä	32,9%
3.	Ei samaa eikä eri mieltä	17,8%
4.	Melko eri mieltä	3,9%
5.	Eri mieltä	0,7%
	Yhteensä	100%

Osaltaan tätä tukee lapsen varhaiskasvatussuunnitelman kokoaminen, jossa lapsen tarpeisiin ja toiveisiin vastataan pedagogiikalle ja kasvatustyölle asetetuilla tavoitteilla.

Varhaiskasvatuksen toteuttamisesta (prosessitekijät) kuvaavat väittämät ovat saaneet kaikki arvon > 4. Taulukkoon 9 (alla) koottujen väittämien kautta **kehittämiskohteeksi nousee lapsiryhmän tilanteiden selvittäminen ja osallisuusmahdollisuuksien toteutuminen**.

Varhaiskasvatuksen toteuttaminen lapsiryhmän tilanteet ja osallisuus (prosessitekijät). (Taulukko 9)

	N=152
Hoitotilanteiden tunnelma on kiireetön ja rauhallinen.	4,2
Lapsiryhmän ristiriitailanteista sekä niiden ratkaisemisesta keskustellaan vanhempien kanssa, silloin kun asiat ovat ajankohtaisia.	4,2
Päivähoitopaikassa tai esiopetuksessa kysytään lasten toiveita	4,1
Lasten toiveita toteutetaan arjessa	4,1
Yhteenveto	4,2

Kotkan varhaiskasvatuksessa panostetaan läsnä olevaan sekä arvostavaan vuorovaikutukseen. Tämä toteutuu arjessa pienryhmätoiminnan kautta, jossa vuorovaikutusta suunnitellaan. Tavoitteena on mahdollistaa päivän kulussa pidempikestoinen vuorovaikutus, jolloin aikuisten ja lasten vaihtuminen pyritään minimoimaan. Pienempi ryhmä antaa tilaa myös lasten osallisuudelle. Tavoitteen saavuttamisen tukena on Opetushallituksen rahoittama kehittämishanke, jossa tuetaan suunnittelua ja arviointia, vertaisvaihtoa sekä mahdollisesta koulutusta.

Keskeistä kehittämiskohteisiin liittyen on huoltajien tieto väittämien toteutumisesta varhaiskasvatuksen arjessa. Hyvän tiedonkulun (päivittäiset kuulumiset, tapahtumat, muutokset, toteutunut varhaiskasvatus) lisäksi huoltajat ovat tuoneet avoimissa vastauksissa esiin huolta henkilökunnan riittävydestä.

Varhaiskasvatuksen vaikuttavuustekijöissä on lapsen kokemusta kuvaavia väittämiä. Väittämistä ainoastaan ”Lapsemme pitää päivähoito- tai esiopetuspaikassa tarjottavasta ruuasta.” sai arvoksi < 4,3 (arvo on 4,1).

Vaikuttavuustekijöissä kysytään huoltajien mielipidettä siitä, tuleeko varhaiskasvatuksen tarjota mahdollisuutta toimia yhdessä muiden huoltajien kanssa. Vastaaajista 64,2 % on täysin tai melko samaa mieltä väittämän kanssa. Ei samaa eikä eri mieltä on 30,5% vastaajista. Väittäjä sai arvon 3,8. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tarjoamat yhteistyöpaikat ovat vanhempainillat, tapahtumat, vanhempainyhdistysmahdollisuus ja retket. Myös yksikön juhlat voivat olla perhetapahtumatyyppisesti järjestetty, jolloin perheillä on mahdollisuus touhuta yhdessä lapsen kanssa tai muiden perheiden kanssa.